Leto LIX. Številka 206. V Ljubljani, v četrtek 19. septembra 1926. Cena Din 1·50

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petit á 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petit vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod" velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravništvo: Knaflova ulica štev. 5, pritličje. — Telefon štev. 304.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon štev. 34

Poštnina plačana v gotovini.

Po atentatu na Mussolinija

Vsak atentat je znak neke napetosti, ki vlada med strankami ali strujami, med stanovi ali političnimi predstavitelji različnih idejnih skupin. V atentatu se sproži to latentno nasprotje do izbruha, se pokaže v pojačeni obliki na zunaj. Zato je vsak atentat važen fakt, ki dobro služi za merilo političnega stanja v deželi.

Prav isto velja seveda o atentatu na Mussolinija. Kakor poroča italijansko časopisje, navaja atentator pri zasliševanju kot motiv svojega dejanja anarhizem. Ideja anarhizma, ki ima osobito v Italiji mnogo pristašev, se obrača na splošno zoper vse, ki omejujejo človeka v svobodi, zato stremi z besedo in dejanjem po odstranjenju vseh faktorjev, ki vršijo to omejevanje človeške svobode. Obrača se v prvi vrsti proti potentatom vseh vrst, brez ozira na njih kvaliteto. Če je atentator zares anarhist in je izvršil svoj napad na Mussolinija iz idejnega nasprotstva do diktatorja kot predstavnika oblasti, vrh tega najbrezobzirnejše oblasti, je činu pripisovati popolnoma drugačni značaj, nego, ako je potekel iz drugačne vzročne zveze.

Toda zdi se, da ni še gotovo, če je bil atentat izvršen iz anarhističnega motiva. Morda navaja atentator tako interpretacijo le zato, da zabriše sledove za seboj in odvrne soodgovornost od kake določene skupine. Vsekakor se bo to šele razjasnilo tekom preiskave, seveda če se bo preiskavalo objektivno, kar pa ni tako gotovo. Na vsak način je značilno, da je vsa fašistična javnost brez posebnega premišljevanja, enodušno obsodila politično emigracijo, nahajočo se v Franciji, kot sokrivca in celo oficijelni predstavniki Italije so se javno izrekli v tem smislu, obdolžujoč celo Francijo moralne sokrivde, in to že samo radi tega, ker trpi na svojem ozemlju italijanske politične begunce. Zelo mogoče je, da bo preiskava hotela izsiliti tako tolmačenje atentata in da bo vedoma in namenoma iskala sokrivce v vrstah emigrantov, ker bi ji to dobro služilo v boju proti emigrantom, oziroma za pritisk na francoske vladne kroge, da bi nastopile zoper italijanske emigrante. Od Matteotijevega procesa dalje ima italijanska justica prav poseben renomé...

Atentat sam bo politično napetost v Italiji pač še poostril. To se je pokazalo takoj, ko so se fašisti še z večjo srditostjo obrnili zoper svoje notranje in vnanje nasprotnike. Brez dvoma pa atentat politične odpornosti opozicije ne bo ojačil, nasprotno oslabil jo bo, kakor bo na drugi strani povečal moč in osobito pritisk fašizma. Učinek atentata bo tedaj baš obratno od tega, kar si je atentator želel... To je običajno rezultat ponesrečenih atentatov.

Drugače bi bilo bržkone, ako bi se bil atentat posrečil. Fašistični režim je v bistvu ipak osebni režim; dasi se Mussolini opira na stranko, zgrajeno na ideji fašizma, ki ni več samo italijanska, marveč je postala že evropska, vendar izvrševanje strankinega programa je povsem Mussolinijevo, je osebno. Da je padel pod razstrelilom bombe Mussolini, težko da bi mogla stranka postaviti enako močno osebnost na njegovo mesto. Energičnemu in doslednemu režimu bi brezdvomno sledil kaos, če ne takoj, pa gotovo v kratkem. Tega se vsa fašistična Italija očividno zelo dobro zaveda, odtod tako enodušno ogorčenje nad atentatom.

Razumljivo je na temelju tega tudi, da pripravlja fašizem najhujše odredbe proti možnosti, da se atentat ponovi. Fašistična Italija mora biti sigurna, da se opasnost ne ponovi; sredstva za to pa zna izbirati. Tudi v tem pogledu bodo tedaj posledice ponesrečenega atentata za nasprotnike fašizma neugodne.

SESTANEK MINISTROV MALE ANTANTE

— *Ženeva*, 15. septembra. V četrtek ali v petek popoldne se vrši prvi sestanek ministrov Male antante, ki se nahajajo polnoštevilno v Ženevi.

LACKOVIĆ OBSOJEN NA SMRT

— **Beograd**, 15. septembra. Včeraj se je vršila v Pančevu sodna razprava proti Lackoviču, ki je svoj čas s sladkorčki zvabil dve mali deklici na breg Donave ter ju tamkaj oskrunil. Po izvršenem zločinu je Lackovič pograbil nedolžni žrtvi ter ju pometal v Dunav, kjer sta utonili. Ta nečloveški čin je svojčas izzval med prebivalstvom Pančeva in okolice strahovito razburjenje in gnus, tako da so morali zločinca v zaporu močno zastražiti, ker je prebivalstvo opetovano poskušalo vdreti v zapore ter linčati zločinca. Sodišče je obsodilo Lackoviča včeraj na smrt na vešalih.

Politična situacija stopa v odločilno fazo

Nikola Pašić zopet v domovini. — Nenaden prihod ministrskega predsednika na Bled. — Zadnji napori za ohranitev sedanjega režima. — Radić hoče biti zopet minister.

— **Bled**, 15. septembra. Ministrski predsednik Uzunović je snoči prispel na Bled, da poroča danes kralju o političnem položaju, se je nastanil v Park hotelu. Danes zjutraj je vstal že ob pol 7. ter odšel sam na isprehod ob jezeru. Po zajtrku se je sestal z generalom Matićem ter s slučajno na Bledu bivajočim bivšim ministrom dr. Dušanom Pelešem. Kmalu po 10. je prispel pred hotel dvorni avto z ministrom dvora dr. Jankovićem, ki je ostal precej dolgo v razgovoru z ministrskim predsednikom Uzunovićem. Ker sta se kralj in kraljica nahajala dopoldne na izletu v okolico Radovljice, ni bi ministrski predsednik dopoldne v avdijenci. Ves dopoldne je sprejemal razne na Bledu se mudeče prijatelje in osebnosti. Avdijenca ministrskega predsednika bo v zgodnjih popoldanskih urah.

— **Beograd**, 15. septembra. Politični krogi živahno komentirajo nenadni odhod ministrskega predsednika Uzunovića na Bled, kjer bo sprejet danes od kralja v daljši avdijenci. Odhod ministrskega predsednika je v tesni zvezi s kočljivim položajem, v katerega je zašla Uzunovićeva vlada vsled akcije Pašićevih pristašev in s povratkom Nikole Pašića v domovino. Danes se v polnem obsegu in z najmerodajnejšega mesta potrjuje svoječasna vest, da je moral zunanji minister dr. Ninčić obljubiti Stepanu Radiću, da bo Uzunovićeva vlada ugodno rešila vprašanje ministra za šume in rudnike dr. Nikića, če odide Stepan Radić v Ženevo. Vlada se je obvezala, da reši dr. Nikićevo vprašanje že do povratka jugoslovenske delegacije iz Ženeve.

Sedaj je s Pašićevim povratkom postalo to vprašanje veleaktualno, ker zavisi od njega usoda Uzunovićeve vlade, dočim ji istočasno tudi Pašićevci nastavljajo nož. V skladu s tem položajem so tudi Radićeve izjave v Ženevi, ki napovedujejo rekonstrukcijo vlade in vstop Stepana Radića v novi kabinet.

Ako hoče ministrski predsednik Uzunović obdržati sedanjo koalicijo in svoj položaj na čelu te koalicije, mora zadovoljiti Radićevi zahtevi ter pristati na to, da izpade iz vlade minister za šume in rudnike dr. Nikić. Z dr. Nikićem bi zapustil ministrski položaj tudi notranji minister Boža Maksimović, ki se je v zadnjem času močno založil za dr. Nikića ter podpiral kombinacijo z Radićevimi disidenti in računal z razkolom v stranki Stepana Radića.

Pašićevci so ogorčeni, da skuša Uzunović reševati krizo brez pristanka in brez direktnega posveta z Nikolo Pašićem in takorekoč proti njemu. Pašičevci so odločeni, da strmoglavijo v tem slučaju Uzunovićevo vlado že na prvi seji Narodne skupščine. Uzunoviću se zamerja, da skuša spraviti v vlado Stepana Radića ter s tako akcijo razdirati načrte, ki jih ima Nikola Pašić.

V informiranih krogih se trdi nadalje, da je avdijenca ministrskega predsednika Uzunovića tudi v zvezi z odhodom Nj. Vel. kralja Aleksandra v Francijo, kjer bo kralj konsultiral zdravnike specijaliste.

— *Beograd*, 15. septembra. Vesti, ki so v zvezi s povratkom Nikole Pašića in ki napovedujejo predstoječo izpremembo v vladi ter verjetni povratek starega premierja na državno krmilo, se potrjujejo v polnem obsegu. Istočasno prihajajo iz Ženeve poročila, da se je tudi Stepan Radić preorijentiral. Snoči je podal novinarjem dve izjavi, iz katerih izhaja, da ne bi nasprotoval rekonstrukciji vlade, od katere upa, da mu bo dala portfelj socijalne politike. Stepan Radić je dejal novinarjem:

«Rekonstrukcija kabineta je gotova stvar. Te izpremembe pridejo na dnevni red, čim se vrnemo iz Ženeve. Pogoj za rekonstrukcijo je ta, da se izroči Hrvatom ministrstvo socijalne politike, ki ga bom prevzel jaz. Radi konvencij z Italijo moramo ščititi naše interese, ne da bi morali pri tem prihajati v konflikt z Italijani. Italijanski delavec prejema samo pet lir mezde, radi česa moramo z vso energijo paziti, da ne bodo prihajali trumoma k nam, kar ne smemo dopustiti.»

V drugi svoji izjavi je pojasnil Stepan Radić novinarjem, da bo sicer podpiral sedanjo koalicijo, toda le pogojno. Stepan Radić hoče prevzeti portfelj socijalne politike, za kar bi njegova stranka žrtvovalaa ministrstvo za šume in rudnike. «Potrebno je, da sam sodelujem v vladi, ker le na ta način bo delo koalicije obrodilo pozitivne sadove.»

Prve Pašićeve izjave

— **Split**, 5. septembra. Nikola Pašić je na potu v Dubrovnik sprejel v Splitu na ladji «Kumanovo» predstavnike splitskih in šibeniških radikalov. Na vprašanje novinarjev, kaj misli o Radićevi izjavi, da bo stopil v vlado, je izjavil Nikola Pašić:

«E, pa vsak človek želi postati nekaj več kakor je.»

Na vprašanje, kaj misli o splitski železnici, je odvrnil Pašić:

«Vsekakor se bo proga gradila. Če ne tukaj pa bolj južno. Ko prispem prihodnjič v Split, se bom že pripeljal po Jadranski železnici preko Sarajeva v Split»

Nikola Pašić se je dalje razgovarjal z velikim županom dr. Perovićem in radikalnim posl. dr. Nikolo Subotićem.

Nikola Pašić v Dubrovniku

— *Beograd*, 15. septembra. Danes ob pol 8. je prispel Nikola Pašić na luksuznem parniku «Kumanovo» v Dubrovnik. V pristanišču ga je sprejel njegov zet dr. Račić. Nato se je Nikola Pašić vsedel v avto ter se odpeljal s svojo rodbino in sorodniki v Cavcat, kjer ostane nekoliko dni.

Odhod kraljevske rodbine z Bleda

— **Bled**, 15. septembra. **Kakor izvevaš poročevalec, je že vse pripravljeno za odhod Nj. Vel. kralja, kraljice in prestolonaslednika z Bleda. Odpeljejo se s svojim spremstvom najbrž že danes zvečer v Beograd.**

Arbitražna pogodba z Avstrijo podpisana

— **Ženeva**, 15. septembra. **Jugoslovenski zunanji minister dr. Ninčić je izjavil novinarjem, da sta z avstrijskim kanclerjem dr. Ramekom te dni podpisala v Ženevi konvencijo razsodišča med Jugoslavijo in Avstrijo. Čehoslovaška delegacija je podala izjavo, glasom katere pristaja Čehoslovaška na to, da postavi Rumunija svojega kandidata v svet Društva narodov, ki bo zastopal maloantantne države. Tudi jugoslovenska delegacija je objavila izjavo, v kateri se strinja s tem, da dobi Rumunija svojega kandidata.**

Jugoslovenski zunanji minister dr. Ninčić je obvestil novinarje, da se je sestal z zunanjim ministrom Valkom. Na sestanku sta ugotovila, da so se odnošaji med obema državama v zadnjem času močno popravili. Oba zunanja ministra sta sklenila, da bosta tudi v bodoče delovala za čim tesnejše zbližanje obeh narodov.

Mednarodni prostozidarski kongres

— **Beograd**, 15. septembra. **Mednarodnemu kongresu prostozidarjev prisostvujejo zastopniki 17 držav. Med zastopniki se nahajajo tudi mojstri velikih lož, 10 po številu. Prvi sestanek se je vršil v domu jugoslovenskih framasonov v Študentovski ulici. Zastopnike svetovnega framasonstva je pozdravil v imenu jugoslovenskih prostozidarjev veliki mojster lože Jugoslavije Gjorgje Vajfert. Za predsednika je bil izvoljen mojster francoske lože in predsednik mednarodnega framasonskega saveza Reverchon. Nato so se zastopniki razdelili v komisije, ki bodo izdelale resolucije glede bodočega stališča prostozidarjev v vprašanju mednarodne solidarnosti in pomirjenja med narodi. Opaženo je bilo, da polagajo zastopniki mednarodnega framasonstva, zlasti Francozi, veliko važnost na Beograd, ki naj postane mirovni simbol za pomirjenje med narodi na vulkanskem Balkanu. Zastopniki so izjavljali: »Hočemo ustvariti framasonski Locarno, ki naj bo Beograd!«**

Sejam prisostvujejo tudi številni jugoslovenski delegati.

Darujte za dijaške kuhinje

Krvavi spopadi v Trstu

Ponovni spopadi med fašisti in karabinjerji. — Smrtne žrtve. — Izjemno stanje nad mestom. — Panika med prebivalstvom. — Cenzura časopisja, brzojava in telefona.

— **Trst**, 15. septembra. Kakor po drugod po Italiji so hoteli fašisti tudi v Trstu porabiti atentat na Mussolinija za nov sunek proti svojim nasprotnikom. Ker je dobila policija strog nalog, da prepreči vsake izgrede, so karabinjerji zastražili razna poslopja in lokale, za katere se je bilo bati, da jih bodo fašisti napadli. To dejstvo je še bolj poostrilo že dolgo obstoječa nasprotstva med fašisti, ki so večinoma pristaši radikalnega bivšega fašistovskega generalnega tajnika Farinaccija, in karabinjerji. Zato je prišlo včeraj med njimi do ponovnih oboroženih spopadov, ki so zahtevali na obeh straneh svoje žrtve. Prvotno se je govorilo o sedmih mrtvih in velikem številu ranjencev, uradno pa zatrjujejo, da sta bila ubita le en fašist in en karabinjer, dočim težko ranjen ni nihče.

Podrobnosti ni mogoče dognati, ker na prefekturi in kvesturi ne dajejo nikakih poročil. Tudi bolnice ne smejo dajati nikakih informacij. Listi, ki so poročali o spopadih, so bili zaplenjeni, predno so prišli na ulico. Zdaj ne smejo pisati o teh dogodkih ničesar.

Nad Trstom in okolico je proglašeno izjemno stanje. Vsi javni lokali morajo biti ob 7. zvečer zaprti; gledališke predstave in druge večerne prireditve so prepovedane. Po ulicah krožijo goste patrulje vojaštva in karabinjerjev. Trgovine so bile včeraj vse zaprte, danes pa jih zopet odpirajo in dobiva mesto vnovič normalno sliko, le da vihrajo skoro z vseh poslopij črne zastave. Na kvesturi ne izdajajo nikakih potnih listov; tranzitni potniki ne smejo v mesto. Prebivalstvo je silno razburjeno, ker nihče ne ve, kaj se je pravzaprav zgodilo, in se zato širijo vse možne alarmantne vesti. Telefonski in brzojavni promet z inozemstvom sta pod strogo cenzuro.

— **Trst**, 15. septembra. Vse časopisje je dobilo strog ukaz, da ne poroča o krvavih spopadih, ki so se včeraj dogodili med oddelki karabinjerjev in ekstremnimi fašisti. Tekom današnjega dne je zavladal v Trstu zopet red in mir. Kakor znano obstoja med tržaškimi fašisti jaka radikalna struja, ki zagovarja ekstremno taktiko bivšega odstavljenega generalnega tajnika fašistovske stranke Farinaccija. Oblasti so prejele strog ukaz, naj preprečijo vsak nastop in demonstracije ekstremnih elementov.

Vsled oblastne prepovedi molči časopisje kot rečeno kot grob o dogodkih zadnjih dni, ne more pa prikriti dejstva, da bo danes popoldne pokopan fašist Mario Tamplenizza, ki je padel kot žrtev spopada s karabinjeri. Šele danes ponoči so oblasti dovolile, da so truplo Tamplenizze prepeljali v nove prostore tržaškega fašija, kjer so na hitro roko pripravili mrtvaško sobo. Občinstvo je bilo puščeno v mrtvaško sobo šele ob 9¼ dalje. Pogreb bo popoldne ob 16. s trga Giuseppe Verdi in bo krenil po kratki molitvi v cerkvi Sv. Antonija naravnost na pokopališče. Žalni sprevod bo vodil senator Pertoldi.

Preiskava proti atentatorju na Mussolinija

Zanimivosti iz atentatorjevega življenja. — Vlada vztraja na domnevi, da gre za obširno zaroto. — Vsi atentatorjevi sorodniki in znanci aretirani.

— **Rim**, 15. septembra. Oblasti so aretirale v Avenziji celokupno rodbino atentatorja Gina Lucettija. Atentator Lucetti pripada imoviti rodbini iz Avenze ter ni imel radi tega nikoli stalnega poklica. Navadno je obdeloval polja, ki jih poseduje njegova mati. Že v zgodnji mladosti se je začel boriti v vrstah republikanske stranke v nasprotju z idejami očeta, ki je bil monarhist. Mladi Lucetti se je nagibal k vročekrvnim ekstremističnim nastopom in je izzival često tudi spopade s svojimi somišljeniki. Po vojni je postal iz republikanca anarhist in je vodil antimilitaristično in antinacijonalistično agitacijo. Vstopil je v anarhistično društvo v Avenziji. Radi nekega krvavega spopada s fašisti je moral pobegniti v inozemstvo.

Policija je aretirala v Avenziji 66let staro mater atentatorja Lucettija, njegovi dve sestri in dva brata ter še nekaj drugih anarhistov.

Atentator Lucetti je stanoval v Rimu v hotelu »Trento e Trieste«. Lastniku hotela je izjavil, da se imenuje Buldamara Gemino, 26 let star trgovec iz Milana. Ker so bile vse sobe zasedene, je atentator spal v sobici natakarja Lenarda Socia. Atentator je živel v Rimu od 2. septembra ter se vedel povsem mirno. Njegovo obnašanje v hotelu je bilo korektno. Lucetti je zapuščal hotel ob 8. zjutraj ter se vračal pozno ponoči, navadno šele po polnoči. Predno je usodnega dne zapustil hotel je poravnal vse svoje denarne obveznosti. Policija je aretirala tudi natakarja Socia.

Atentator je srednje postave, močan, črnih oči, kostanjevih las, počesanih nazaj. Že njegova zunanjost priča, da je dobro vzgojen in inteligenten. Govori z lahkoto in točno in povdarja v enomer svoje anarhistične ideje. Na prsih ima v francoskem jeziku znano geslo »Živela smrt!«

Policija zasleduje vse sledove, ki vodijo na razne strani in ki pričajo da je postopal atentator kot orodje in kot izvršilec tajne, širokozasnovane zarote. Neka zaupna oseba je potrdila, da je videla tik pred atentatom avtomobil, v katerem se je pripeljal atentator v družbi štirih drugih oseb, ki so ga bodrile, predno je izstopil v bližini kioska, kjer je izvršil atentat.

Lucetti s svoje strani izjavlja, da nima nobenih sokrivcev in da je vse dni živel v Rimu popolnoma sam, premišljujoč o svojem atentatu ter o načinu, kako ga bo izvršil. Bombo je nosil v papirnatem zavoju pod pazduho, da bi na ta način odvrnil od sebe vsak sum. Več dni je postopal pred palačo Chigi, kjer je čakal na Mussolinija.

Rimska policija je aretirala v celem 300 oseb, ki pripadajo izrazito anarhističnim krogom. Listi ugotavljajo, da so nekoč pripadale anarhističnemu klubu v Avenziji, kjer je bil član Lucetti, tudi osebnosti, ki zavzemajo danes visoke položaje. Lucetti je bil v Franciji nekaj časa zaposlen kot sluga pri glasilu fašistovskih nasprotnikov »Corriere degli Italiani«. Fašistovski vohuni so ga često opazili v družbi Cesare Rossija in Donatija, bivših fašistov in sedaj zakletih nasprotnikov Mussolinija.

Lucetti trdi, da je vrgel bombo prepozno. Če bi bil Mussolinijev avto opazil prej bi se mu bil atentat posrečil. Lucetti zanika, da bi imel sokrivce, ker bi v tem slučaju postopal drugače. Policija je v posesti informacij, glasom katerih so se vršili na postaji v Carrari o polnoči sestanki anarhistov. Ti anarhisti so izvedeli, da je Lucetti prispel v Italijo in so mu hoteli izročiti večje denarne svote. V Rim je spremljal Lucettija še en anarhist.

Vodstvo fašistovske stranke je prejelo iz province Capua, kjer je stanoval Lucetti, brzojavko, v kateri zahtevajo tamošnji fašisti, naj vlada Lucettija križa. Krvnik naj bi bil izbran iz vrst capuanskih fašistov.

Borzna poročila.

Izvoz. borze.

2 in pol odst. drž. renta za voj. škodo 308, 7 odst. inv. pos. iz l. 1921 76.50, 78, Celjska pos. d. d. 193, 196, Ljubljanska kred. banka 165, 170, Merkantilna banka 90—96, Prva hrvatska šted. 865, 868, Kreditnei zav. 165, 175, Slavenska banka 50, Strojne tov. in liv. 112, 115, Združene papirnice 108, Stavbena družba d. d. Ljubljana 55, 65, Šešir d. d. 103, 104, 104, 4 in pol odst kom. zad. dež. bke. 20, 22, 4 in pol odst. zast. l. kr. dež. bke. 20, 22.

Les: Remeljni 7-7, 8-8 m poličarji, po meja 4 vag. 500, 500, 500.

ZAGREBŠKA BORZA.

Devize. Wien 795.—, 798.—, Berlin 13.44, 13.47, Italija 202.86, 204.86, London 274.19, 274.99, Newyork 56.3425, 56.5425, Paris —.—, 166.—, Praga 167.28, 168.08, Curih 10.925, 10.955.

Valute: Italija 199.—, 201.—, Newyork ček 55.70, 55.90.

Efekti: 7½% inv. pos. 1921 73—74, 2½% drž. rente za ratnu štetu 304½ do 307, Ljubljanska kreditna 165—170, Hrv. eskomptna banka 100½—101, Kreditna banka, Zagreb 101—102, Hipotekarna banka 55 do 57, Jugobanka 92—93, Praštediona 865 do 870, Slavenska banka 50—51, Eksploatacija 10, Drava d. d. Osijek 242—250, Šečerana, Osijek 330—345, Isis d. d. 50—54, Nihag 11, Gutman 230—240, Slaveks 115, Slavonija 30½—31, Trboveljska 340—350, Vevče 105—115, Agr. 42—42.50.

INOZEMSKE BORZE.

— **Curih:** Beograd 9.145, Pariz 14.7875, London 25.11125, Newyork 527.125, Milan 18.6625, Praga 15.325.

— **Trst:** Beograd 48.80—49.30, Pariz 79.50—80, London 134.40—134.90, Newyork 27.65—27.80, Praga 81.90—82.40, Curih 534.50—537.50, Dunaj 391—394.

DANES velefilm pretresljive vsebine iz zakonskega življenja.

Mož z drugega sveta

V glavnih vlogah;

Paul Wegener, Olga Cehova, Anton Poitner

Predstave ob: 4., ½ 6., ½ 8. in 9. uri. **KINO IDEAL.**

Volilcem v zbornico za trgovino, obrt in industrijo!

Opozorila

1. Pazite, da izpolnite glasovnico pravilno. Napišite pravo kategorijo.

2. Pojdite od hiše do hiše in poučujte, da ne pridejo glasovnice klerikalcem v roke.

3. Če bi kdo izgubil glasovalne listine, naj zahteva od volivne komisije takoj duplikat.

4. Če komu niso dostavili listin, naj hitro reklamira pri volivni komisiji, da jih prejme.

5. Ne dajte nikomur glasovnice, če ga natanko ne poznate. Nasprotniki sleparijo na vse mogoče načine.

6. Delajte hitro!

Tistim, ki niso prejeli glasovnic

1. Marsikatere manjše pošte po deželi ne dostavljajo priporočenih pisem na dom. Zato mnogi volivci glasovnic še niso prejeli. **Naj gredo osebno na pošto vprašat in zahtevat** svojo glasovnico. Če je ne dobe, naj jo **pismeno, najbolje po priporočenem pismu zahtevajo pri volivni komisiji zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.** Na kuverto napravite označbo »**reklamacija**«, da bo komisija pismo takoj odprla.

2. **Opozarjamo vse volivne upravičence, ki so tekom zadnjih let spremenili svoje bivališče,** da so v volivni imenik vpisani **pod starim bivališčem.** Zato naj **reklamirajo** glasovnice pri volivni komisiji, da jim jih dostavi na novi naslov.

3. Če je kak volivni upravičenec točasno **v inozemstvu,** pa pošta ne vroči glasovnice komu izmed domačih, naj ti javijo volivni komisiji volivčev novi naslov z zahtevo, da se mu **dopošlje glasovnica tja.**

Na kuverte vseh teh pisem **volivni komisiji** je napisati: **reklamacija,** sicer je volivna komisija pred 22. t. m. **ne odpre, ker jo smatra za glasovnico.**

Naprednim industrijalcem III. in IV. kategorije!

Ponavljamo Vam svoj predlog, da **brišete** v znak protesta proti razdiralnemu delu SLS, ki je v industrijski skupini razbila kompromisno listo, **imena klerikalnih kandidatov** ter volite solidarno sledečo **spremenjeno listo:**

II. KATEGORIJA.

Brišite **med namestniki** ime g. J. Zadravca, ki kandidira v III. kategoriji ter postavite ime

Vinko Kukovec, industrijalec, **Lava pri Celju.**

III. KATEGORIJA.

Člani:

Bonač Fran, tovarnar, Ljubljana.
Zadravec Jakob, lastnik paromlina, Središče pri Ptuju.
Sire Franjo, predsednik Puškarne v Kranju, r. z. z o. z., Kranj.
Glaser Julij, stavbenik, Maribor.

Namestniki:

Zakotnik Ivan, industrijalec, Ljubljana.
Pogačnik Hinko, tovarnar, Ruše.
Ravnikar Franc, industrijalec, Ljubljana.
Inž. Tomšič Dušan, ravnatelj Mestne plinarne, Maribor.

IV. KATEGORIJA.

Člani:

Dr. Rekar Ernest, poslovodja lestne industrijske družbe Belca v Ljubljani.
Rebek Ivan, tovarnar, Celje.
Heinrihar Franc, industrijec, Trata pri Škofji Loki.
Diehl Robert, tovarnar, Celje.

Namestniki:

Stane Vidmar, tovarnar, Ljubljana.
Viktor Glaser, industrijalec, Ruše.
Dragotin Roglič, tovarnar, Maribor.
Emil Lajovic, tovarnar, Ljubljana.

Vse stanovsko zavedne tovariše pozivamo, da se solidarno odzovejo našemu vabilu ter tako odbijejo naskok političnih špekulantov na našo stanovsko zavednost.

Odbor naprednih industrijcev.

Posojilnicam, zadrugam, trgovskim in industrijskim družbam!

Pravne osebe (delniške družbe, trgovske družbe, zadruge itd.), ki imajo volilno pravico za Zbornico, morejo izvršiti to pravico le po pooblaščencu, ki je po pravilih upravičen zastopati dotično družbo odn. zadrugo (predsednik, upravni svetnik, član odbora, prokurist, poslovodja, ravnatelj). Pooblaščencu je treba izstaviti **posebno pooblastilo,** ki naj se glasi:

VOLILNI KOMISIJI

Zbornice za trgovino, obrt in industrijo

v Ljubljani.

Podpisana tvrdka pooblašča svojega (ravnatelja, člana upravnega sveta...) g....., da v njenem imenu izvrši volilno pravico za zbornične volitve dne 22. septembra 1926.

Kraj in datum.

Podpis tvrdke

kakor predpisujejo pravila.

To pooblastilo se mora priložiti legitimaciji v veliko kuverto, sicer je glas neveljaven!

Fašizem na Krasu

Iz Trsta nam poročajo:

Po uradnem komunikeju, ki sta ga objavila «Popolo di Trieste in «Piccolo» od 7. t. m., je preteklo soboto visoki komisar tržaškega fašja, poslanec Ricci, sprejel v posebni avdijenci konzula Robertija, komandanta kraške legije, in poročnika Graziolija, tajnika sežanskega okrožja, ki sta mu poročala o fašistovski organizaciji, ki se čim bolj širi. (Ali sta mu tudi poročala, kakšna so uporabljena sredstva in kakšno je pravo razpoloženje med ljudstvom, tega ne omenja poročilo.) Poslanec Ricci je s posebnim zadoščenjem vzel na znanje poročilo o organizaciji «Balille» to je šole obveznih dečkov) in «Malih Italijank». Dal jima je direktna in precizna navodila za nadaljnji razvoj fašistovske akcije v tem okrožju, zlasti pooblastilo za ustanovitev drugorodnih fašjev v Tomaju, Divači in Zgoniku. Pozval jze dalje poročnika Graziolija, naj nadaljuje svoje delo, ki je vsmerjeno v to, da združi milico in stranko in je obljubil, da bo v kratkem sam obiskal fašje in miličarske oddelke med drugorodci.

Komunike končuje z besedami: «Vse prebivalstvo, ki kaže že veliko simpatijo napram zmožnemu in mlademu voditelju stranke, pričakuje nestrpno njegovega obiska, ki bo še enkrat pokazal, s kakšnim očetovskim zanimanjem sledita vlada in fašistovska stranka usodi novih državljanov Italije.» (V teh besedah zveni vsa trpkost naših bratov onstran meje. Ne samo, da jih zatirajo, in da živijo brezpravno življenje kot ljudje in kot narod, še za norca jih imajo v svojih uradnih komunikejih. — Glavno je, da tvorijo ta poročila lestvico, po kateri se ta ali oni vzpenja kvišku.)

Poslušen sprejetemu pooblastilu je poročnik Grazioli že preteklo nedeljo ustanovil v Tomaju na Krasu fašistovsko organizacijo. Kljub temu, da «Piccolo» temu dogodku posveča precej obširno poročilo, je morala biti ustanovitev zelo klavrna, kajti že v uvodu se brani list proti napadom, ki jih pričakuje od lokalnih dopisnikov in od strani slovenskih listov. «Od včeraj», piše «Piccolo«, «plapola v Tomaju proti nebu drzen plamen italijanstva in fašizma kot simbol tisočletne civlizacije in cesarske sile, in se druži z neštevilnimi drugimi ob mejah domovine.» Potem govori o tem, kako izgubljajo slovenski «politikanti» čimdalje bolj svoje pristaše in kako se čimdalje bolj zbirajo vsi okoli fašizma.

Istega dne pa objavlja «Popolo di Trieste» članek, v katerem pozivlja tomajskega župnika, naj neha s svojim sodelovanjem v domačem prosvetnem društvu, in kliče na pomoč celo škofijski ordinarijat v Trstu. Če je res, kar trobijo vsak dan v svet fašistovski listi, potem ne bi bilo treba takih sredstev, potem ne bi bilo treba zapírati slovenskih predavateljev, prepovedovati vse slovanske prieditve, braniti prosvetnim društvom prost razvoj, ustavljati na pošti slovanske liste in korespondenco.

Na zborovanju v Tomaju je imel glavno besedo podešta Josip Gerbec. Prisostvovala sta tudi njegov brat Anton Gerbec in znani Vran. Troperesna deteljica je bila polnoštevilno zbrana. Poročnik Grazioli je v svojem govoru sicer povdarjal, da noče silit nikogar v stranko, kajti stranka ima že preveč pristašev, toda kljub lepim besedam so dejstva drugačna. Grazioli je imenoval komisarja novoustanovljenemu fašju v Tomaju v osebi podeštata Josipa Gerbca, kateremu je poveril tudi nalogo, naj zbira člane. Kako priljubljen je imenovani podeštat med svojimi občani, izhaja že iz dejstva, da se ne upata ne on ne njegov brat Anton po cesti drugače kakor z revolverjem v roki...

Porotne obravnave

Ljubljanska porota

POŽIGALKA.

V nadaljnjem poteku včerajšnje razprave proti Mariji Kovačevi, ki se je zagovarjala radi osumljenja požiga, se je pokazalo vedno bolj, da je bila obtoženka res večkrat zmedena in da se nikakor ni zavedala resnosti svojega dejanja. Zato so porotniki stavljeno jim vprašanje o požigu z 8 glasovi zanikali, nakar je senat izrekel oprostilno razsodbo. Obtoženko je zagovarjal odvetnik dr. Fran Lokar.

DVE TAJNI OBRAVNAVI.

Danes sta se zagovarjala pred ljubljansko poroto Anton Renko iz Podsrede pri Trojanah in Dominik Brvar iz Peč pri Moravčah. Oba sta obtožena po §§ 125, 127 in 128 k. z. radi hudodelstva posilstva in oskrumbe. Obravnavi sta se vršili tajno.

Senatu je predsedoval viš. sod. svet. Mihael Vehovar, votanta sta bila dež. sod. svet. Hutter in okr. sod. dr. Stojković, drž. pravnik dr. Fellacher, zagovornika pa dr. Lemež in dr. Hubad.

Po razpravi je stavil senat porotnikom v zadevi obtoženca Renka dve vprašanji radi posilstva še ne 14letne deklice. Porotniki so obe vprašanji soglasno potrdili, nakar je bil obsojen Renko na eno leto težke ječe, poostreno s posti in trdimi ležišči, da si bo malo ohladil prevročo kri. Všteli pa so mu v kazen preiskovalni zapor od 4. avgusta.

Razprava proti drugemu današnjemu obtožencu Dominiku Bervarju opoldne še ni bila končana.

*

Jutri se vrši zadnja obravnava, in sicer proti mlademu fantu Metelku, ki je obtožen poskušenega ropa v menjalnici v Kolodvorski ulici v Ljubljani, ki je dvignil svoj čas toliko prahu.

Mariborska porota

UBOJ V RUŠAH.

Včeraj se je pred poroto zagovarjal 37letni Anton Lipnik iz Bistrice radi uboja. Obtoženec je v noči od 25. na 26. julij t. l. v prepiru zabodel Antona Sagadina. Popival je s Sagadinovimi po raznih gostilnah v Rušah pri Mariboru. Med plesom je nagovarjal Sagadinovo ženo, s katero je plesal, naj pride z njim na sestanek. Posledica je bil spor med Lipnikom in Sagadinom, ki se je nadaljeval tudi potem, ko je družba zapustila gostilno. Lipnik se je celo pot prepiral s Sagadinom in se ni dal pomiriti. Ko so prispeli pred Sagadinovo hišo, je nenadoma Lipnik potegnil nož in sunil Sagadina tako močno v prsa, da mu je prerezal aorto in je nesrečni Sagadin v nekaj minutah izkrvavel.

Pri včerajšnji razpravi je obdolženec priznal svoj zločin, zagovarjal pa se je s polno pijanostjo. Ker so tudi priče izpovedale zelo olajšilno v prilog obtožencu in je državni pravdnik dr. Grasselli plediral na uboj, so porotniki zato zanikali prvo vprašanje glede umora in potrdili drugo glede uboja. Lipnik je bil nato z ozirom na razne olajšilne okoliščine obsojen le na 14 mesecev težke ječe.

GRD ZLOČIN.

V tajni razpravi se je nato včeraj zagovarjal Josip Zemljarić iz Prvencev pri Ptuju, ki je v pijanosti oskrunil neko 14letno deklico. Obdolženec je svoj zločin priznal. Bil je obsojen na 18 mesecev težke ječe, poostrene s postom in trdim ležiščem vsakih 14 dni.

Sport

Mladinske hazenske tekme

Danes popoldne se vrši na prostoru Atene prvo kolo mladinskih pokalnih tekem za prehodni pokal, katerega je lani razpisal Lhp v nameri propagirati hazeno med našo žensko mladino. Lhp. je napravil v tem razpisu velevažen korak za razvoj naše hazene, ki že danes kaže razveseljive rezultate. Klubi so uvideli, da je naziranje podsaveza, da je razvoj in napredek poedinih družin mogoč le s pritegnitvijo mladih sil, edino pravilno, zato so si oskrbeli zadosten mlad naraščaj, ki nastopa danes že uspešno tudi v prvih družinah.

Pri današnji tekmi se srečata naša stara rivala Ilirija in Primorje, kar bo zanimanje za tekmo vsekakor visoko dvignilo. V sportnem oziru smemo pričakovati najboljše, ker nastopi v obeh družinah po več igralk, ki sicer stalno nastopajo za prve družine. Imena, kakor Tratnik, ki slovi danes kot ena naših najboljših krilk, dalje Koch II, Jermol II, Privšek, Kačič, Kaiser itd. nam jamčijo, da pridejo na svoj račun tudi najbolj razvajeni in največ zahtevajoči sportni «navijači» ene kakor druge strani. Tekma prične točno ob 17. uri. — Cene jako nizke.

Derby (Zagreb) – Primorje

V nedeljo gostuje v Ljubljani simpatično moštvo zagrebškega Derbyja proti ASK Primorju. Derby, ki je trenotno na tretjem mestu zagrebške prvenstvene tabele, je poleg Gradjanskega in Haška najodličnejše moštvo v Zagrebu in slovi radi svoje tehnično izpopolnjene in izredno dostojne igre. V moštvu igra na centerforu popularni Leinert, čigar sposobnosti smo imeli priliko opazovati v Ljubljani povodom finalne pokalne tekme Zagreb- Beograd Primorje nastopi ojačeno z enim najboljših jugoslovenskih igralcev in bo skušalo podati lepo igro, katero smo na domačem terenu vajeni od njega. Tekma se vrši ob 16. na igrišču Primorja ob Dunajski cesti.

— *Hazena v Ptuju.* Prva družina I. SSK Maribora gostuje v nedeljo v Ptuju proti družini S. K. Ptuja.

— *Borba Avstrije na petih frontah.* V nedeljo postavi Avstrija pet svojih nogometnih reprezentanc. Na Dunaju se vrši nogometna tekma Avstrija — Madžarska, v Budimpešti medmestna tekma Dunaj — Budimpešta, v Gradcu medmestna tekma Dunaj — Gradec, četrti tim nastopi proti Gornji Avstriji, peti pa proti reprezentanci Bratislave.

— *Vse gre za dolarjem...* Za filmskimi igralci so prišli na vrsto tudi nogometaši. Poročali smo že, da je dunajska Hakoah radi svoje turneje v Ameriki izgubila polovico svojih najboljših igralcev. Sledil jim je Konrad, famozni vodja napada Amaterjev, sedaj pa potujeta še Häusler in Pollak. Ameriški klubi se pogajajo tudi s Hirzerjem, trenerjem italijanskega prvaka Juventus, in Mahrerjem (DFC, Praga).

— *Hakoah preide zopet k amaterstvu?* Dunajski listi poročajo, da namerava Hakoah razpustiti svojo profesijonalno nogometno sekcijo in da bo klub zopet prešel k amaterstvu. Vzrok temu je odhod najboljših profesijonalnih igralcev v Ameriko.

— *Iz sekcije Z. N. S.* (Službeno.) Podsavezni sodniški izpiti, določeni na 16. t. m. se vsled tehničnh težkoč prelože na kasnejši termin, katerega objavimo pravočasno. Seja upravnega in odbora za delegiranje se vrši v četrtek 16. t. m. ob 21. Pred sejo ob 20.30 plenarni sestanek sodnikov ljubljanskega okrožja. Opozarjamo vse gg. sodnike, da je ta sestanek po določilih pravil strogo obvezen. — Tajnik.

— *B. A. C. v Zagrebu.* Mesto Slovana, ki bi moral igrati v soboto proti državni reprezentanci v Zagrebu, nastopi prvo moštvo Brigitenauer A. C. proti Gradjanskemu, v nedeljo pa najbrž proti presumptivni državni reprezentanci.

— *Porez Špancev v Temešvaru.* Kiniži, prvak Rumunske, je porazil včeraj A. C. Bilbao iz Španije s 3 : 0.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: 15. septembra 1926. Katoličani: Nikomed; pravoslavni: 2. septembra: Mamant; muslimani 7. rebi-ul-evela 1345; židje 7. tišri 5687.

Jutri: 16. septembra 1926. Katoličani: Ljudmila; pravosl. 3. septembra: Joaniki-je; muslimani 8. rebi-ul-evela 1345; židje: 8. tišri 5687.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: «Na lepem plavem Dunavu»; *Ljubljanski dvor:* «Charlestona ljubav in umor»; *Kino Ideal:* «Človek z drugega sveta».

GLEDALIŠČE.

Opera: «Gianni Schichi». «Povratek».
Razstava Magoličev v Jakopičevem paviljonu, odprta ob 9.—18.
Sportna prireditev: Hazenska tekma Ilirije jun. : Primorje jun. ob 17. v Tivoliju.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Bahovec, Jurčičev trg; Ustar, Sv. Petra cesta; Jošt, Celovška cesta.
Jutri: Sušnik, Marijin trg, Kuralt, Gosposvetska cesta.

*

Solnce zaide danes ob 18.13, vzide jutri ob 5.39 ter zaide ob 18.11.
Mesec zaide danes ob 22.51, vzide jutri ob 14.46 in zaide ob 23.47 (prvi krajec).

Rusko-francoski velefilm

dovršen še le pred mesec dn.

GROFICA ORLOV

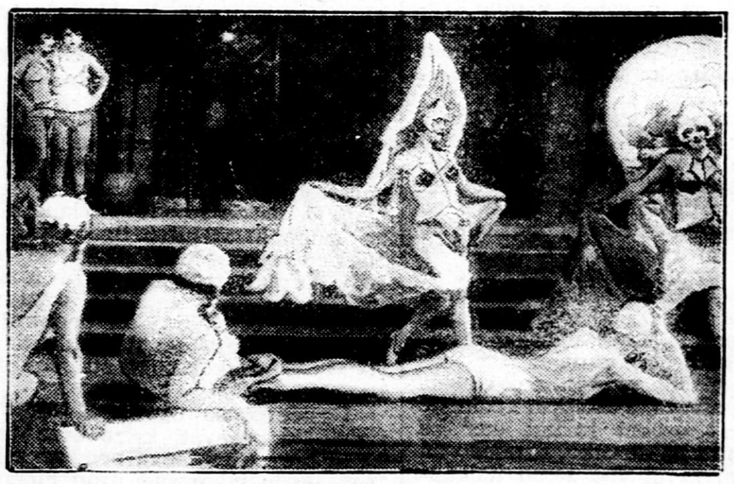

GROFICA ORLOV

Velefilm ljubavi, junaštva, razkošja in sijaja. Posebno presenečenje: Umetniški široko zasnovani elegantni plesi na libanonskem gradu in kot finale ples satanovega dekleta. Film, ki vam bo nudil pravi umetniški užitek.

Pričetek predvajanja je nepreklicno jutri v četrtek.

ELITNI KINO MATICA najuglednejši kino v Ljubljani. Tel. 124.

Maurice Boue: 8

Skrivnost „Črne žene"

Roman.

— Ko bom jaz izpraševal ujetnika, pojdeš ti k starici in ji izročiš raco, da jo speče, Jaz pridem pravočasno za teboj.

— Ne govoriva Ani o teh stvareh in ne plašiva uboge Hugete!

— Govoriva torej o Hugeti, predlaga z ironičnim usmevom Morlon.

— Noisy zadrgeta.

— Čuješ, prijatelj... To dekletce ne sme niti slutiti, da se midva pečava z zasledovanjem zločincev.

— Kdo pa ji je govoril o tem? klikne Morlon. Kdo razen tebe morda?... Tako me ima, da bi ti nekaj zinil.

— Govori!

— Ti si zaljubljen!

— To besedo sem že davno pričakoval.

— Morebiti ni res? Ako hočeš, napraviva eksperiment?... Dobro. Poveživa najine kovčeke in odpotujva. Meni je Morgata že dovolj. Ostaviva fantome in bandite in prepustiva jim teren... saj nimava nikakega vzroka, da bi se še dalje tod mudila...

— Hm, pa se mi je zdelo, da te stvar zanima.

— Saj me je; toda ker tebi ni nič do Hugete, počemu bi si jaz orenil tu svoje življenje? Pojdiva recimo v Dinard... Prvič ni daleč odtod, drugič pa je tam vse bolj veselo: imajo godbo in ples, pravcat raj napram Morgatu.. Človek je ustvarjen, da uživa...

— Se strinjam. Ali..

— Ali, kar priznaj, ti bi vseeno rad ostal v Morgatu?

— Res, ne bi ga rad zapustil.

— Pustiva torej to stvar. Zdaj razumem, kaj te zadržuje.

— No?

— Niso zgolj strahovi in banditje v Morgatu,... nego je tudi neki angel, bel in nedolžen... O, nikar ne taji! Poznam te: vem, da si pošten in da so čustva, ki so vzklila v tebi, čista in vredna moža. Toda, dragi moj Noisy, eno željo imam. Ali jo boš uslišal?

— Od srca rad.

— Hotel bi ti biti za prvega svedoka pri poroki.

— Isto željo imam tudi jaz, dragi Morlon.

Prijatelja si prisrčno stisneta roke in slikar odide z radostnim, poskočnim korakom.

III.

Skrivnostna klet.

Ko je ostal Morlon sam, je odšel v Noisyjev atelje, sedel za slikarjevo delovno mizo in si jel urejati svoje raztresene misli.

— Noisy je zaljubljen, je razmišljal. Z njim se torej ne dá več delati. Sam nase navezan pa tudi ne morem srečno izvesti naloge, ki sem si jo zadal. Moram si torej poiskati, naj stane, kar hoče, resnega sotrudnika.

Tedaj ga je prešinila dobra misel. Njegov zvesti prijatelj, inženjer Marcel Duroy, se je ta čas nahajal v Crozouju. Kaj, če bi se obrnil nanj? V mislih je tehtal vse razloge, ki so govorili za in proti, in slednjič se je odločil. Vzel je pisemski papir in vrgel nanj par besed.

»Dragi Duroy! Pridi, čim prej ti je mogoče, k meni v Morgat! Stvar je izredno važna in potrebujem tvoje iznajdljivosti. Vprašaj po zakleti hiši. Tam te pričakuje tvoj

Morlon.«

Poklical je skozi okno fantalina, ki se je plazil v obpotnem grmičevju.

— Ali razumeš francoski?

Dečak je zamrmral nekaj besed, o katerih je bilo težko reči, da so bile francoske. Nato se je dvakrat prekrižal in šele potem je pristopil bliže.

— Ne boj se, ga pomiri Morlon. Nič hudega se ti ne bo zgodilo. Odnesel boš samo neko pismo v Crozou.

To rekši, mu izroči pismo s precejšnjo napitnino in mu obljubi še več, če bo dobro opravil svoje poslanstvo. Fantè ni vzbujal prevelike zaupljivosti in Morlon je mislil, da ga bo z upanjem na novo nagrado najlaže odvrnil od morebitnih nepoštenih namenov.

Marcel Duroy se je nemalo začudil, ko je dobil tajinstveno pismo z Morlonovim podpisom. Sprva je menil, da ga je hotel prijatelj potegniti. V kaki zvezi naj bo neki Morlon s hišo, kjer straši? Ali dolgo ni razmišljal; vzbudila se mu je radovednost in odločil se je, da se s prvo ladjo odpelje v Morgat. Saj ga ne stane več kakor kratek izlet. In tako je že popoldne prispel v Morgat. Dobil je Morlona zatopljenega v misli.

— Ali si mi res ti pisal to pismo? ga je vprašal namesto pozdrava.

— Res, je odvrnil Morlon in odvedel Duroya v sobo ter mu začel pripovedovati o čudnih dogodkih, ki so se pripetili zadnje dni. Govoril mu je tudi o ujetniku. Duroy ga je poslušal z vedno bolj naraščajočo pozornostjo.

— Prosil bi te, je zaključil Morlon, da ostaneš nekaj dni v Morgatu. Z Noisyjem ne morem nič početi.

— Kaj pa je z ujetnikom? vpraša Duroy.

— Je še vedno v kleti. Nesrečnež gotovo umira od lakote; zdi se mi celo, da je od vlage že napol splesnil in da so mu začele gobe rasti iz glave — če ga niso že podgane zglodale.

— Privedi ga sem, da ga izpraševa.

Našla sta Yvona spečega v kotu.

— Hola, človek božji, ga potrese Morlon.

Yvon nekaj zagodrnja in s težavo vstane. Prijatelja mu pomagata po stopnicah in ga pripeljeta v sobo. Miza je bila obložena s kruhom, kavo, konzervami in sirom.

Ujetnikov otopeli obraz je zasijal od poželjenja, ko je zagledal toliko vsakovrstnih dobrot.

— Čuvaj se, ga nagovori Duroy. Ti si zdaj v najini oblasti in če hočeva, te na mestu izročiva orožnikom. Ali pa te bova zopet vrgla v klet, da boš poginil od lakote. Si razumel? Govori torej in povej, kdo te je poslal sem?

Yvon se zgrozi.

— Govori! zavpije Morlon.

Ujetnikov pogled bega preplašeno sem in tja. Že je odprl usta, da bi spregovoril, a besede ni bilo iz ust.

— Govori! ponovi ostro Morlon.

Ujetnik zaječi.

— Ubog ribič sem, odgovori nato v jedva razumljivem narečju. Imejte usmiljenje z menoj! Ženo imam in otroke in živim v skrajni revščini, ker je letos slab lov. Le zato sem stopil v službo »Strahovalca duplin«.

— Strahovalca duplin? se začudi Morlon. O kakem »Strahovalcu« govoriš?

— Poznam ga le pod tem imenom, nadaljuje Yvon. Nekega večera sem ga srečal na samoti, med Douarnenezom in Quimperom. Videl je na moji obleki, da živim v bedi; govoril mi je o hiši v Morgatu, kjer straši, in mi je predlagal, da me vzame v službo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 15. septembra 1926.

— **Cenjenim naročnikom** smo priložili te dni čekovne položnice. Prosimo jih, da čim prej poravnajo naročnino za september in istočasno tudi morebitne zaostanke. Ker so dobili položnice vsi naročniki, ki prejemajo list po pošti, so jih dobili seveda tudi oni, ki imajo naročnino že poravnano. Te prosimo, da porabijo položnico drugič ali pa jo izroče kateremu novemu naročniku. — Uprava «Slov. Naroda».

— **Iz trgovskih krogov** nam pišejo: Naši nasprotniki — klerikalci in jelačinovci — dobro čutijo, da nimajo prav nobene nade, da bi prodrli s svojimi kandidati pri volitvah v Trgovsko zbornico, zato skušajo napraviti vsaj zmedo med volilci. V to svrho širijo med trgovci in obrtniki vest, da so poskrbeli za to, da bo v Zbornici za trgovino, industrijo in obrt imenovan vladni komisar, ako bi njihovi kandidati propadli in bi bila izvoljena stanovska lista. Ni nam treba poudarjati, da je ta vest **tendencijozna in brez vsake podlage**. Naši somišljeniki naj vedo, da prevzamejo upravo Zbornice kandidatje stanovske liste, čim bodo izvoljeni!

— **Novi pomočnik ministra za šume in rudnike.** Za pomočnika v ministrstvu za šume in rudnike je imenovan dosedanji načelnik administrativnega oddelka dr. Lujo Novak.

— **Povratek dr. Kumanudija.** Beograjski župan dr. Kumanudi se je vrnil v Beograd. S pravniškega kongresa v Ljubljani je odpotoval v Osijek, kjer je prisostvoval svečani otvoritvi osješke razstave.

— **Povratek pravnikov.** Večina srbskih udeležencev pravniškega kongresa v Ljubljani se je vrnila v ponedeljek. Včeraj je prispela v Beograd uprava Udruženja pravnikov, ki izroči ministrskemu predsedniku Uzunoviću in pravosnemu ministru Simonoviću na pravniškem kongresu sprejete resolucije.

— **Inozemski turisti v Dalmaciji.** 18. t. m. prispe v Šibenik veliki angleški parnik »Araguaya«, s katerim se pripelje v Dalmacijo 240 francoskih, angleških in ameriških turistov.

— **Iz poštne službe.** Za tajnika pri poštni direkciji v Novem Sadu je imenovan Jakob Pečar; k pošti v Sarajevu sta premeščena Vladimir Fabjani iz Rogaške Slatine in Franjo Hable iz Vareš-Majdana; upokojeni so poštni uradniki Anton Wagner v Ptuju, Josip Gruden v Ljubljani in Alojzij Karba v Mariboru.

— **Imenovanja v agrarni službi,** ki smo jih posneli včeraj po beograjskih listih, niso bila povsem točna. Izvršene so bile v agrarni službi naslednje spremembe: 1. za šefa geometra pri uradu za agrarne operacije v mariborski oblasti je imenovan Franc A v š i n, višji agrarni geometer istotam. 2. Višji agrarni svetnik in vodja agrarnotehničnega oddelka pri uradu za agrarne operacije v Ljubljani inž. Ivan P r e s l in oblastni agr. komisar in šef urada za agrarne operacije v Ljubljani dr. Fran S p i l l e r - M u y s sta pomaknjena v 4. skupino I. kategorije.

— **Pot do glavne carinarnice na Rakeku.** Ministrstvo javnih del je naročilo gradbeni direkciji v Ljubljani, naj prihodnji mesec prične z rekonstrukcijo poti, ki vodi h glavni carinarnici na Rakeku. V to svrho je določen kredit v znesku 2,200.000 Din.

— **Kongres profesorskega društva** se bo vršil letos od 26. do 27. septembra v Novem Sadu. Na dnevnem redu je med drugim tudi poročilo o ustanovitvi Kreditne in podporne zadruge profesorskega društva, zmanjšanje doklad, izprememba društvenih pravil in volitev nove uprave. Udeleženci kongresa napravijo skupen izlet na Fruško goro, s parnikom do Čerdapa in z vlakom v Subotico.

— **Razpis ustanov trgovca Antona Kolenca** Kuratorij ustanov trgovca Antona Kolenca v Celju razpisuje dijaške ustanove za srednje šole za zimski tečaj 1926/27. Prednost imajo predvsem prosilci, ki so s pokojnikom v sorodu ali svaštvu, nato domačini iz gornjegrajskega okraja, sicer pa Slovenci sploh, neglede na spol. Ustanove za dijake srednjih šol so namenjene dijakom gimnazije, trgovskih šol, meščanske šole ali drugih srednjih šol v Celju. Sorodnikom pa se smejo podeliti tudi, ako študirajo na takih zavodih izven Celja. Prošnje naj se vlože izključno pismeno na naslov: Kuratorij ustanov trgovca Antona Kolenca v roke dr. Ernesta Kalana, odvetnika v Celju, do 30. septembra. Prošnjam je priložiti zadnje izpričevalo, sorodniki tudi dokaze o sorodstvu ali svaštvu. Tudi je treba v prošnjah navesti, kako dolgo že prosilec študira na dotični šoli in koliko časa bodo trajale študije. Dalje je treba priložiti popis osebnih razmer ter jih posvedočiti z uradno listino (ubožnim izpričevalom) Osebna intervencija je brezpogojno izključena.

— **Poziv francoskim štipendistom.** Akademiki, ki so potom rektorata ljubljanske univerze prosili za štipendije francoske vlade, naj se zglase čim prej na rektoratu, kjer dobe nadaljna navodila.

— **Toča v Bački in Baranji.** V ponedeljek je divjala nad Bačko in Baranjo strahovita nevihta. Vihar je podrl več brzojavnih drogov tako, da je bil brzojavni in telefonskih pomet prekinjen. Toča je napravila v vinogradih mnogo škode.

— **Smrtna kosa.** Danes je umrl v Ljubljani vrtnarski šolski nadzornik v pok. g. Fran Č r n a g o j. Z njim je legel v grob eden tistih redkih agilnih, značajnih in zaslužnih starejših mož na polju našega kulturnega življenja, ki jih je med nami od dne do dne manj. Pogreb bo v petek ob pol štirih popoldne iz splošne državne bolnice. Pokojnika ohrani naša javnost v najboljšem spominu. Žalujočim iskreno sožalje!

— **Tragična smrt češkega dijaka v Bakru.** V soboto 11. t. m. dopoldne se je v Bakru pripetil tragičen slučaj, ki je zahteval življenje mladega nadebudnega Jirka Varvažovskega, dijaka tamošnje pomorske akademije, rodom iz Prage. Mladenič se je kopal v morju ter je skočil pri obrežju iz približne višine enega metra v vodo. Morje je bilo na tem mestu zelo plitvo in mladenič je z glavo udaril ob tla. Počila mu je lobanja, zlomil pa si je tudi tilnik. Tovariši so bili mnenja, da plava pod vodo, ker ga pa le ni bilo na površje, so mu priskočili na pomoč ter ga nezavestnega potegnili iz vode. Nesrečni mladenič je v nedeljo dopoldne podlegel težkim poškodbam. O tragičnem slučaju so bili brzojavno obveščeni njegovi roditelji v Pragi.

— **Prijet slepar na Sušaku.** Na Sušaku so prijeli znanega sleparja in pustolovca Miljutina Zvečka, ki je izvršil celo serijo raffiniranih sleparij. Zveček je nameraval osleparit tudi ljubljansko tvrdko Fratelli Ghiron iz Slomškove ulice, ki se bavi z izvozom lesa, za 20.000 Din. Njegov naklep pa se mu ni posrečil, ker mu tvrdka ni šla na lim. Zvečka so izročili sodišču v Ogulinu.

— **Pri odebelosti, protinu in sladkorni bolezni** izboljša prirodna grenčica »Franz-Josef« delovanje želodca in črevesa in zadovoljivo pospešuje prebavo. Raziskovalci na torišču zdravljenja presnavljanja izjavljajo, da so z vodo **Franz-Josef** dosegli sijajne uspehe. Dobiva se lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah. 132-T

— **Za letošnjo jesen obnovi naša domača tovarna čevljev Peter Kozina & Ko., Tržič,** v svojih lastnih prodajalnah zopet prodajo čevljev po amerikanskem sistemu, da postreže svoje konzumente za čevlje dvakrat na leto po izredno znižanih cenah. Prodaja se prične 28. t. m. in traja do vštevši 15. septembra. Opozarjajo se na to ugodno priliko starši šolske mladine.

Iz Ljubljane

—lj **Obisk v Magoličevi razstavi** je bil dosedaj, kakor nam poročajo, zelo slab, kakor žal skoraj pri vseh naših razstavah v zadnjih letih, kar je inteligenca itako obubožala. Do danes je posetilo razstavo okrog 550 obiskovalcev, med njimi kakih 120 dijakov in precej tujcev, tako da odpade na Ljubljančane k večjemu 300 oseb. Temu odgovarja tudi nakup slik, od katerih je prodanih celih 14. Razstava je odprta še do torka 21. t. m. zvečer.

—lj **V letošnji sezoni** bo v Ljubljani koncertiral vijolinski virtuoz Saša P o p o v, ki je lani s svojim koncertnim nastopom v dramskem gledališču vzbudil največje zanimanje.

—lj **Vpokojeni državni uradnik,** s 5 člansko družino, ki bo 15. ali 16. t. m. deložiran — postavljen na cesto — prosi p. n. lesne in stavbene tvrdke, da mu blagovolijo dati na razpolago rabljene deske, da si zamore za shranitev pohištva 2 velikih sob in kuhinje, kakor tudi za prebivanje svoje družine postaviti lesene kolibo. Stanov. sodišče I. st. v Ljubljani mu je sedaj **odreklo stanovanjsko zaščito,** ker je pri sodišču glasom finančn. zakona prvotno založil fatirano najemnino odn. po nasvetu svojega zastopnika kompenzeiral preveč plačano najem. s prihodnjimi obroki najemnine. Njegove prošnje za nakazila stanovanja ne pridejo v poštev, kot vpokojenec z malo pokojnino si pa ne more najeti nezaščiteno stanovanje ali iti s 5 člansko družino v podnajem. Prevzame tudi mesto hišnega oskrbnika ali drugo službo proti stanovanju. Naslov: Mii. Detela, poštni uradnik v pok., Ljubljana, Mestni trg 24-II.

—lj **Pokrajinska zadruga kleparskih, inštalacijskih in kotlarskih mojstrov v Ljubljani** javlja, da se vrši vajeniška preizkušnja v petek 24 septembra ob 17. uri v začasni zadružni pisarni pri Šestici na Dunajski cesti. Prošnje naj se dopošljejo zadrugi do 21. septembra. 860-n

—lj **Nabavljalna zadruga državnih nameščencev v Ljubljani** vabi vse svoje člane in njihove svojce, zlasti tudi gospodinje in vse prijatelje zadruge na zadružni sestanek, ki bo v četrtek dne 16. t. m. ob 20. uri v gostilni **pri Bončarju** na sv. Petra cesti 41. Za vse državne uslužbence zelo važno, zato pridite vsi. — Upravni odbor 861-n

—lj **Društvo »Treznost«** obnavlja svoje redne sestanke. Prvi sestanek se vrši v sredo 15. tm. ob pol 7. popoldne v klavirski sobi Drž. moškega učiteljišča v Ljubljani. Predava brat dr. Mikič: »Alkoholizem v Prekmurju«. Druga točka: Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi vse brate in sestre — odbor.

—lj **Christofov zavod v Ljubljani** vpisuje le še do konca septembra v dnevne in večerne tečaje. Šolsko leto prične 1. oktobra. 859-n

—lj **Beneška noč** na Strelišču pod Rožnikom se na splošno željo ponovi v nedeljo, 19. t. m. Godba na pihala. Ples.

—lj **Opozorilo rezerv. oficirjem.** Današnje slave udruženih rezervnih oficirjev se udeleži tudi komandant Dravske divizije gosp. general K a l a f a t o v i ć.

—lj **Kolo jugoslovenskih sester** bo imelo v četrtek 16. t. m. ob 16. redno odborovo sejo. 862-n

—lj **Društvo »Treznost« v Ljubljani** obnavlja svoje redne sestanke. Prvi sestanek bo danes ob 6.30 popoldne v klavirski sobi moškega učiteljišča v Ljubljani. Predava brat dr. Mikič: »Prekmurje in alkoholizem v Prekmurju«. Druga točka: Slučajnosti.

Iz Celja

—c **Izkaz mestne klavnice od 6. do 9. septembra.** V tednu od 6. do 9. sept. se je zaklalo: 26 volov, 21 krav, 8 telic, 67 telet in 57 svinj. — Uvozilo se je: 408 kg govedine, 1278 kg teletine in 70 kg svinjine.

—c **Sprememba posesti.** Jarmerjevo vilo v Gaberju je te dni kupil ravnatelj podružnice Slavenske banke v Celju g. Hano Ogorevc.

—c **Mestna klavnica.** V pretečenem tednu so zaklali v mestni klavnici v Celju 23 volov, 23 krav, 10 telic, 65 telet in 42 ovc. Uvoženo je bilo: 288 kg govedine, 1321 kg teletine in 183 kg svinjine.

—c **Plenarna seja celjskega občinskega sveta** bo v petek dne 17. t. m. ob 17.30. Na dnevnem redu so poročila iz raznih odsekov ter slučajnosti.

—c **Stavbno gibanje.** V Miklošičevi ulici so te dni pričeli z odstranjevanjem starega poslopja med »Milistanom« in dr. Božičevo hišo ob Kralja Petra cesti. Med obema hišama se bo pozidala enonadstropna stavba. V pritličju bodo kleti in lokali, v prvem nadstropju pa stanovanja. Hiša bo last g. dr. Božiča in bo baje še letos pod streho.

Iz Maribora

—m **Odličan Lužičan v Mariboru.** V Maribor prispe te dni dr. Herman Sleč, tajnik politične stranke lužiških Srbov. G. Sleč bo imel razna predavanja z diapozitivi o lužiških Srbih, obenem pa bo proučeval naše razmere. Hčerka g. Smolerja, vodje lužiških Srbov, pa bo pela lužiške narodne pesmi.

—m **Mariborski gledališki abonma.** Lanskim abonentom so prostori rezervirani do četrtka 16. t. m. Priglasi za nove abonente pa se sprejemajo do četrtka 23. t. m. Abonma se plačuje v osmih zaporednih mesečnih obrokih, prvi pri vpisu. — Kuponi se ukinejo, nato pa se uvedejo bloki (za 30 predstav) tudi za uradnike (po znižanih cenah in na obroke). Abonma je neprenosljiv na drugo osebo. Med sezono neodpovedljiv.

—m **Prosta stanovanja razpisuje** za ta teden stanovanjsko sodišče v sledečih ulicah: 1.) Frankopanova ulica 10, pritličje, 1 soba, kuhinja in pritikline od stranke Gustav Jamnik. 2.) Stritarjeva ulica 18, pritličje, 1 soba, kuhinja in pritikline od stranke Alojzij Božič 3.) Pobrežka cesta 4, na dvorišču, 1 soba, kuhinja in pritikline od stranke Franjo Krisd. 4.) Koroška cesta 18, na dvorišču, 1 soba s premakljivim štedilnikom od stranke Ivane Gal 5.) Židovska ulica 12, na dvorišču, 1 soba s štedilnikom od stranke Ivan Lešnik. 6.) Vetrinjska ulica 12, na dvorišču, 1 soba s štedilnikom od stranke Mihael Stertilka. 7.) Krčevina, Aleksandrova cesta 203, 1 soba s premakljivim štedilnikom. last prejšnje stranke Flieger oziroma Župevc. Prošnje je vložiti najkasneje do 15. septembra dopoldne.

Gospodarstvo

Po gospodarskem kongresu

Predsednik beograjske trgovske zbornice Djordje Radojlović in predsednik Saveza industrijalcev v Zagrebu Šandor Aleksander sta dala »Trgovinskemu Glasniku« izjave o uspehih IV. gospodarskega kongresa. G. Radojlović je izjavil:

»Z izidom IV. gospodarskega kongresa sem zelo zadovoljen. Veseli me, da so bili gospodarski krogi složni in da so razpravljali o vseh aktualnih problemih brez opozicije. Želeti bi bilo, da pride do take sloge tudi med našimi politiki. Svetoval bi vsem našim gospodarskim krogom ne glede na politično naziranje, da store vse, da pride v Narodno skupščino čim več gospodarskih zastopnikov, ker sem prepričan, da bi mogel naš parlament potem složno delati v prid domovini.«

G. Aleksander je izjavil:

»V času, ko so prišli naši merodajni krogi do spoznanja in prepričanja, da vlada splošna gospodarska kriza in da je treba potom konferenc, sestankov in pogajanj najti izhod iz težkega gospodarskega položaja, je gospodarski kongres še posebno važen. Kljub težkim posledicam, ki so jih zapustile našemu narodnemu gospodarstvu katastrofalne poplave, bo letošnji izvoz približno enak lanskemu, kar je vsekakor razveseljiv pojav. Seveda moramo napeti vse sile, da se bo izvoz nemoteno razvijal. Naša produkcija odnosno naš izvoz tvori podlago, na kateri moramo graditi vse ostalo gospodarsko življenje. Glede na letošnje poplave se je naglašalo, da je treba ukreniti vse potrebno, da potom nasipov in regulacije rek preprečimo elementarne nesreče. Na gospodarskem kongresu se je tudi naglašalo, da so za izvoz potrebna denarna sredstva in da mora iti Narodna banka v tem pogledu izvozničarjem čim bolj na roko.

Glede na državno računovodstvo so interesenti izrazili mnogo upravičenih želja, ki jih morajo merodajni krogi v interesu celokupnega gospodarstva, osobito pa zaščite naše industrije upoštevati. Vsi referati so bili izčrpni in dobro pripravljeni. Z zadovoljstvom moramo ugotoviti, da so zastopniki pristojnih ministrstev na referate tudi s svoje strani stvarno reagirali. Po mojem mnenju je to prava pot k sodelovanju gospodarskih krogov in vlade. Upajmo, da se bodo naposled tudi politični krogi energično zavzeli za gospodarski napredek države. Že dolgo se borimo za ustanovitev gospodarskega sveta, toda naše prizadevanje je bilo žal doslej zaman. Zato so gospodarski kongresi velikega pomena, ker pride glas gospodarskih krogov samo potom njih do veljave.«

*

—g **Začasna trgovinska pogodba z Grčijo.** Med našo državo in Grčijo je bila diplomatičnim potom sklenjena začasna trgovinska pogodba, ki bo veljala dotlej, dokler ne bo sklenjena trajna pogodba. Za podlago začasne pogodbe je služila stara trgovinska pogodba med Srbijo in Grčijo, ki je bila sprejeta v celoti, izvzemši oni del, ki govori o suhem grozdju.

—g **Konferenca centrale industrijskih korporacij.** Centrala industrijskih korporacij je imela te dni konferenco, kateri je prisostvoval tudi inspektor oddelka za kreditne zavode v trgovinskem ministrstvu Milorad Zebić. Na konferenci se je razpravljalo v prvi vrsti o pravilniku zakona o valorizaciji bilanc. V centrali industrijskih korporacij je bila ustanovljena gradbena sekcija kot avtonomna sekcija centrale. Pod to sekcijo spadajo vsi stavbni podjetniki, ki zaposlujejo nad 20 delavcev.

—g **Zvišanje delniške glavnice.** Jugoslovensko - češka tekstilna tovarna v Kranju je zvišala delniško glavnico od 5 na 10 milijonov Din.

—g **Izredna skupščina vojvodinskih bank.** V zvezi z zakonom o izenačenju neposrednih davkov in vedno hujšo gospodarsko krizo je sklenila uprava vojvodinskih bank sklicati 26. septembra v Beogradu izredno skupščino. Na tej skupščini bodo sprejeti zelo važni sklepi, ki jih izroči uprava v obliki spomenice vladi in Narodni skupščini.

—g **Novi predpisi carinarnicam.** »Službene Novine« objavljajo povodom trgovinske pogodbe z Avstrijo nove predpise odnosno navodila, ki jih daje finančno ministrstvo vsem carinarnicam. Carinarnice se morajo odslej ravnati strogo po določbah trgovinske pogodbe. Finančni minister opozarja carinske organe posebno na čl. 19 zakona o splošni carinski tarifi.

—g **Nova ležišča bakra in svinca.** Rudarska direkcija je obveščena, da so odkrili v okoli Štipa in Radovišta velika ležišča bakrene in svinčene rude. Direkcija pošlje v Štip posebno komisijo, da pregleda nove rudnike.

II. kongres Saveza pevskih društev

Povodom prenosa zemskih ostankov Stevana Mokranjca je bil ustanovljen v Beogradu Jugoslovenski savez pevskih društev, kateremu so se pridružila skoraj vsa pevska društva iz stare Srbije in Črne gore kakor tudi iz Vojvodine, Bosne, Hercegovine, Slovenije in Dalmacije. Savez srbskih in vojvodinskih pevskih društev je z ustanovitvijo Jugoslovenskega saveza takoj prenehal obstojati. Od hrvatskih pevskih društev so se pridružila savezu samo tri društva, in sicer »Kolo« (Zagreb), »Jeka sa Jadrana« (Sušak) in »Dubravka« (Dubrovnik). Ostala hrvatska pevska društva se doslej niso hotela pridružiti savezu. Lani je Savez hrvatskih pevskih društev celo pozval srbska pevska društva, naj izstopijo iz Jugoslovenskega pevskega saveza, češ, da morajo imeti vsa tri plemena svoje saveze. Temu pozivu se srbska pevska društva seveda niso odzvala.

Prvi kongres Jugoslovenskega pevskega saveza se je vršil lani v Sarajevu. Udeležilo se ga je okrog 50 delegatov z nad 200 pooblastili, II. kongres se bo vršil letos od 2. do 4. oktobra v Novem Sadu. Pričakovati je, da bo udeležba znatno večja, ker so na dnevnem redu zelo važni problemi. Med drugim se bo razpravljalo na letošnjem kongresu o ustanovitvi Vseslovanske pevske zveze, dalje o ustanovitvi savezne glasbene knjižnice, o glasbenih publikacijah itd. Povodom kongresa prirede novosadska pevska društva v hotelu »Slobodi« velik koncert. Delegati pevskih društev se poklonijo manom skladatelja hrvatske himne Josipa Runjanina, ki je pokopan na uspenskem pokopališču v Novem Sadu. Po kongresu posetijo udeleženci novosadski aerodrom, kjer si ogledajo našo vojno avijatiko. Iz Novega Sada odpotujejo v Kamenico na grob pesnika Jove Jovanovića.

Nesreče in zločini križem Slovenije

V Lajteršpergu pri Mariboru so včeraj v škednju posestnika Scherbauma našli truplo nekega približno 30letnega moškega. Razpadajoče truplo je našel 18letni fant Polanšek, ki je običajno prenočeval v škednju. Že 8. t. m. je začutil nenavaden smrad, ki se je razširjal po škednju, vendar ni mogel ugotoviti pravega vzroka. Ko je v ponedeljek iskal svoj jopič, je v senu nenadoma naletel na truplo. Truplo neznanca, ki je bil z obrazom obrnjen v tla, je bilo napol golo. Vsi znaki kažejo, da je mož umrl nasilne smrti. Na prsih je imel globoko rano, zadano z ostrim orodjem. Suknjič in čevlji so bili okrvavljeni. Skoraj gotovo je, da je bil neznanec po umoru zavlečen v škednju. Zločin je bil izvršen pred 8 ali 10 dnevi. Zato je bilo truplo že v razpadajočem stanju. Zagonetni zločin je zelo razburil prebivalstvo Maribora in okolice.

V nedeljo je pri kopanju pri Ptuju utonila neka 16letna služkinja. Kopala se je na skrajno nevarnem mestu, kjer se je že dan popreje ponesrečila in so jo le s težavo rešili. Kljub temu pa se je prihodnji dan zopet kopala na istem mestu. Zašla je vrtinec, ki jo je potegnil v globino. Trupla ponesrečenke še niso našli.

V ponedeljek je Drava pri Ptuju vrgla na suho truplo nekega moškega, čigar identitete dosedaj še niso ugotovili.

V Velikih Laščah se je v soboto 11. tm. smrtno ponesrečil tamošnji klepar, oženjen in oče dveh otrok. Mož je splezal na cerkveni zvonik, ko pa je priplezal na vrh in se oprijel križa, se je ta z jabolkom vred odlomil in klepar je treščil v globino. Zlomil si je tilnik in je bil takoj mrtev. Nesreča pokojnika, ki je bil znan kot miren človek ter je užival splošne simpatije, je povsod vzbudila splošno sočutje.

V Muri je pri Gornji Radgoni v soboto pri kopanju utonil posestnikov sin Fran Bohinc iz Cvena pri Ljutomeru. Zašel je v vrtinec, ki ga je potegnil pod vodo. Pokojni je bil star 19 let.

Tragične smrti je umrl delavec Anton Čuček iz Župetincev na Štajerskem. V Grabovškem vrhu pri Sv. Antonu so kopali globok vodnjak. Delavce so vedno s pomočjo škafa, navezanega na vrvi, potegnili kvišku. Čuček pa ni stopil v škaf, marveč se je oprijel roba in pustil, da ga tako med nebom in zemljo visečega potegnejo kvišku. Ko je bil že pri vrhu, so mu nenadoma odpovedale roke, spustil je škaf in treščil v vodnjak. Padel je na glavo in je bil čez nekaj minut mrtev.

Češki legijonarji za Masaryka in Beneša

Predsedstvo češkoslovaške obce legijonarske je imelo v nedeljo važno sejo, na kateri je razpravljalo o stališču napram političnim situacijam v zvezi z najnovejšimi dogodki. Prečitano je bilo obširno pismo zunanjega ministra dr. Beneša, v katerem dr. Beneš odgovarja na razne napade. Dr. Beneš izjavlja, da je vedno z zanimanjem zasledoval Gajdovo delovanje in da sta se izrazila maršal Foch in general Mittelhauser o generalu Gajdi zelo nepovoljno. Kar se tiče spora med Klofačem in Stříbrnym, si dr. Beneš umije roke, ker se spora ni udeleževal. Zakaj ga Stříbrny sovraži, je psihološka tajnost. Dr. Beneš energično odklanja trditev, da bi bil sodeloval pri ustanovitvi narodne stranke dela. Konec Beneševega pisma je naperjen proti narodno-demokratskemu, klerikalnemu in republikanskemu tisku. Predsedstvo čsl. obce legijonarske je sklenilo objaviti Beneševo pismo v obliki brošure.

Končno je bila soglasno sprejeta resolucija, v kateri legijonarji izjavljajo, da so pripravljeni vedno in povsod braniti prezidenta Masaryka in zunanjega ministra dr. Beneša odnosno njuno delo in njun politični program. V prezidentu Masaryku vidijo legijonarji najvišjo avtoriteto, ki je obenem podlaga moderne demokracije. Legijonarji pozivajo vse demokratično orijentirane stranke, naj se jim pridružijo v delu za gospodarski, kulturni in socijalni napredek. Predsedstvo čsl. obce legijonarske izda posebni proglas, v katerem pozove vse demokratično misleče kroge k energičnemu boju proti sovražnikom demokracije.

Tako čisto
in blago, da ga brez škode stalno
prenese tudi najnežnejša koža
ELIDA
IDEAL-MILO
Temeljito parfumirano

To in ono

Dekle z magnetičnimi očmi

V Londonu je vzbudila te dni splošno pozornost tragična usoda neke Jose Smithove. Devojka je bila zelo lepa in vsak, kdor se je seznanil z njo, je občudoval njene krasne črne oči. Bila je sicer temperamentna in zapeljiva, vendar se je pa izogibala moških. Najraje je bila sama. Prijatelji so domnevali, da ne more preboleti prve ljubezni. Bila je namreč zaročena z nekim mladeničem, ki je v svetovni vojni padel na francoskem bojišču.

Jose Smithova se je posvetila gledališki umetnosti in dosegla nepričakovane uspehe. Prirejala je koncerte v Londonu in po provincijalnih mestih, pozneje pa tudi v Avstraliji in Južni Afriki, kjer so pisali in govorili o njej kot devojki z magnetičnimi očmi. Njeni nastopi v inozemstvu so bili uspešni, toda kljub svoji lepoti in simpatičnemu glasu Smithova ni mogla dobiti stalne službe. Zato se je je lotila duševna depresija, ki ji je devojka končno podlegla.

V sobi, kjer so jo našli mrtvo, je ležal na mizi košček papirja s citatom iz Shakespearjevega Julija Cezarja. — Preiskovalni sodnik je pripisoval temu lističu poseben pomen. Citat se je glasil: «Najbolj čudno se mi zdi, da se ljudje boje smrti, dasi vedo, da smrt pride, kadar sama hoče.» Policija je preiskala stanovanje, toda razen lističa s citatom ni našla ničesar. Tudi v stari korespondenci nesrečne devojke ni bilo ničesar, kar bi pričalo o vzrokih njene smrti. Smithova je ležala oblečena na postelji. Kuhinjska vrata so bila odprta tako, da je plin iz kuhinje lahko napolnil tudi sobo. Smithova je najbrž odprla plinovo cev in se zastrupila.

800 km z izvoščkom

Radi nizkega valutnega stanja francoskega franka se je v Franciji zbrala legija tujcev, zlasti Američanov, ki se pridno zabavajo z dolarji. S svojo razsipnostjo in svojim luksuzom vzbujajo zavist in jezo domačinov, ki si vsega tega ne morejo privoščiti in često nimajo niti sredstev za najskromnejše življenje. Od tod so izvirale tudi številne demonstracije proti Američanom in drugim tujcem, ki so se do nedavna ponavljale v Parizu in drugod po Franciji.

Največ Američanov je odšlo v poletna francoska letovišča ter napolnilo zlasti francosko rivijero in pa kopališča na Atlantskem oceanu, predvsem Deauville in Trouville. Pa tudi v Biarritzu, to je obmejnem kopališču na špansko-francoski meji, se je nastanila mednarodna bogatija, da poleg drugega občuduje tudi španskega kralja Alfonza in angleškega prestolonaslednika princa Galskega, ki sta tamkaj vsakoletna gosta. Med temi neizmerno bogatimi letoviščarji se nahajajo tudi originali, ki razpolagajo s precejšnjimi dozami humorja in zabavnosti in tak možakar je bil tisti Američan, ki je te dni nagovoril na trgu pred pariško veliko opero kočijaža ter ga pozval, da ga pelje v Biarritz...

Pariški kočijaž je sprva debelo pogledal ter ponovno vprašal tujca, ali misli z Biarritzom, kako posebno ulico ali vas v okolici Pariza, ki pa je njemu neznana. Po ponovnem zatrdilu Američana, da hoče potovati z enovprežno kočijo v Biarritz, je bilo izvoščku jasno, da gre za bizarno idejo trmastega Američana, in ko je dobil precejšen predujem, je uvidel, da je stvar povsem resna. Tako se je pariški izvoščck napravil na dolgo pot. Iz Pariza do Biarritza štejejo do 800 km, torej pot, na katero bi se bilo treba tudi z avtomobilom temeljito pripraviti.

Možakarja sta sklenila intimno prijateljstvo. Vozila sta komodno, se ustavljala pred gostilnicami, prenočevala po hotelih ter na vsaka dva dni vpletala po en dan odpočitka. Med potjo sta se seznanjala z navadami in šegami pokrajin. Američan posebej pa še s francoskimi deklicami. Tako je dolga «rajža» z vsekakor originalnimi izkustvi trajala skoro 20 dni, nakar sta lepega popoldne prispela na veliki korzo ob obali v Biarritzu. Pariški, tipični izvoščck je vzbudil takoj zanimanje kopališčnih gostov. Enovprežna kočija je bila zaprašena, da so se kolesa na oseh komaj premikala. Spredaj je capljala kobila, kočijaž si je veselo mel roke, ker je čakal na bogati honorar, v kočiji pa je udobno slonel originalni potnik, ki se je še ves popoldne vozil gor in dol po korzu, tako da je tudi zadnji kopališki gost doznal, za kaj gre. Med gosti, ki so kaj radi sprejemljivi za vsako ekstravagantno misel, je zavladalo veliko veselje. Mladi veseljaki so hitro povabili Amerikanca na večerjo v najrazkošnejši hotel, kjer se je pričelo bogato založeno popivanje in pojedina do zgodnjega jutra. Mož je moral pripovedovati svoje doživljaje in utiske. Po končanem poročilu so uvideli gostje, da se vožnja z izvoščekom iz Pariza v Biarritz izplača in da je prav prijetna zabava.

Drugi dan je kopica časopisnih kolporterjev fotografirala čudaškega Američana in njegovega izvoščeka z vseh strani ter ga proslavila v vseh svetovnih listih. In tako je ime ameriškega rodu zaslovelo še za eno senzacijo več.

Demoralizirana mladina

Poročali smo že o strahoviti železniški nesreči, ki se je pripetila pretekli mesec pri Leiferdu v Nemčiji. S tira je skočil brzovlak, pri čemur je bilo ubitih več oseb, mnogo pa težko ranjenih. Ker ni bilo ugotoviti pravega vzroka katastrofalne nesreče, so oblasti takoj sumile, da je bil na vlak izvršen atentat in so tozadevno usmerile preiskavo. Zaslišanih je bilo več nedavno odpuščenih železničarjev, ker je prevladoval sum, da je kdo izmed njih iz osvete izvršil atentat na vlak. Preiskava pa v tej smeri ni rodila zaželjenega uspeha.

Nadaljni potek pa je dovedel do senzacijonalnih razkritij. Oblasti so odkrile v osebi 17letnega mladeniča Schlesingerja, ki se je že dalje časa brez posla klatil v neposredni bližini Leiferda in okolici. Mladostni zločinec, ki je kasneje izdal tudi svojega sokrivca Webra, je izjavil, da je hotel opazovati prizor, kako skoči vlak iz tira. Policija pa njegovi izjavi ni preveč verjela in je fanta trdo prijela. Končno je mladi in zakrknjeni, totalno pokvarjeni mladenič priznal, da je zato premaknil kretnico, ker je nameraval potnike leiferškega brzovlaka oropati. V soboto sta bila oba mlada atentatorja težko okovana in v spremstvu močne eskorte kriminalnih uradnikov iz Hannovra pripeljana na kraj zločina. Oba zločinca sta bila popolnoma potrta in mlajši izmed njih, Weber, je bušnil v jok. Državno pravdništvo, ki je sprva obtožilo mladeniča radi ogroženega železniškega prometa je sedaj razširilo obtožbo na umor. Potek preiskave je namreč pokazal, da sta se oba zločinca zavedala dalekosežnosti svojega dejanja. Proces proti mladima zločincema se prične v najkrajšem času pred sodiščem v Hannovru.

Največji vohun predvojnega časa

O aferi bivšega avstrijskega polkovnika Redla je pisalo časopisje že toliko, da je njegovo življenje dobro znano. Moža in njegovo usodo so po vojni poveličali še s posebnimi vohunskimi filmi. Seve so pri tem ti filmi zamolčali marsikatero zanimivo stran avstrijskega vohuna, ki je bil v službi z zlatimi rublji bogato založene ruske protivohunske organizacije. Tako na pr. njegova homoseksualna nagnenja, pa orgije, ki jih je uganjal s svojimi slugami. Ko so avstrijske oblasti prijele polkovnika Redla, so našle v njegovih stanovanjih v Pragi in na Dunaju cele muzeje lascivnih in perverznih predmetov. Iz Prage se je vozil Redl na veseli Dunaj navadno v posebnem svojem avtomobilu, kar je bilo pred vojno tudi za polkovnika še vedno prav drag »špas«.

Ruski protivohuni so morali porabiti zelo visoke vsote, predno so pridobili polkovnika Redla, da jim je izdal tajnosti avstrijskega vojaštva in generalnega štaba. Govorilo se je svoj čas o težkih milijonih. Mož je doživel konec, kakršnega je zaslužil, ker ni vohunil iz prepričanja, dasi je bil po poreklu Čeh, nego iz denarja in da zadosti svojim perverznim nagnenjem. Avstrijski generalštabni oficirji so ga pozvali, da se je moral sam usmrtiti, kar je končno, ko je uvidel, da ni rešitve, tudi storil v nekem dunajskem hotelu. Njegova afera je pred vojno vzdignila mnogo prahu, avstrijski Slovani pa so bili veseli, ker so videli, da so Rusi vendarle pridno na delu.

Dolgo se je mislilo, da polkovnik Redl ni imel sokrivcev, vsaj razkrinkati jih takrat niso mogli. Pred dvema letoma pa so češkoslovaške oblasti aretirale poljskega državljana Ivana Piotrovskega, ki je vohunil na Češkem v korist neke sosedne države. Piotrovski je bil obsojen na pet let težke ječe. Mož ni preživel kazni ter je podlegel jetiki. Tik pred svojo smrtjo je priznal, da je svoj čas stal v ospredju Redlove afere.

Njegove izpovedi so zabeležili vojnosodni organi ter ugotovili, da temelje na resnici. Piotrovski je vohunil pred vojno za Rusijo. Preko in s pomočjo polkovnika Redla se mu je posrečilo približati se adjutantu znanega avstrijskega generala Hoetzendorfa. Mož je bil tako spreten, da je izvabil iz adjutanta vse načrte za avstrijsko mobilizacijo ter prvotno zamišljene operacije avstrijske vojske. Piotrovski je te dokumente fotografiral ter jih poslal v Rusijo, kjer so jih preštudirali ter ohranili v največji tajnosti. Načrte sta odobrila bivši nemški cesar Viljem II. in avstrijski prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand v Konopišču. Veliki ruski uspehi v začetku vojne so baje v veliki meri zasluga Piotrovskega in njegove špijonaže.

Piotrovski se je hudoval na Češkoslovaško, ki ga je obsodila v petletno ječo, dasi se je po njegovem zatrdilu osvobodila Češkoslovaška v dobri meri tudi radi njegovega posredovanja, ker je izdajal Rusiji avstrijske vojne načrte.

Tragična nesreča pri boksu

Že pred vojno je zavzel boks v sportu velike dimenzije, vendar pa je ideja boksa le s težavo prodrla v širše sloje, ker je v splošnem prevladovalo mnenje, da je boks surov in neestetičen sport. Po vojni se je odpor proti boksu polegel. V Nemčiji, predvsem pa v Ameriki, je zanimanje za to panogo sporta silno naraslo. Ustanovljenih je bilo nebroj novih klubov s sekcijami za boks, ki prav uspešno prosperirajo. Dasi je morda boks v Ameriki in Nemčiji ter Angliji že skoro tako razširjen kakor nogomet, dosedaj še ni bilo slišati o večjih ali celo smrtnih nesrečah.

Temboli je obžalovati tragičen slučaj, ki se je primeril v nedeljo povodom boksanja v Augsburgu v Nemčiji. V krogu sta si stala nasproti južnobarvar. prvak v srednji teži Heichlinger in šampijon Lotter iz Augsburga. Oba boksarja, znana kot izvrstna tehničarja, sta se dostojno borila. V tretjem krogu je Heichlinger prisilil Lotterja z močnim udarcem v brado k tlom. Lotter je padel na vrv, ki obdaja krog. Sodnik je pričel šteti. Ker se pa Lotter le ni dvignil, so ga morali iz kroga odnesti. 15 minut kasneje je nastopila smrt. Obdukcija trupla bo šele pokazala, kaj je povzročilo smrt mladega in talentiranega bokserja.

ŽENA, KUPI

vendar vsa oblačila za družino, posebno pa sebi nov krasen jesenski plašč pri tvrdki Drago Schwab, Ljubljana. Saj mnogo prihraniš in kupiš tam vedno le prav dobro blago!

× *«Zlata strelica»*. Preteklo soboto je bil na progi Pariz-Calais stavljen v promet nov luksuzni vlak imenovan «Zlata strelica». — Ta vlak glede razkošnosti in opreme ter hitrosti prekaša vse druge vlake v Evropi. Progo Pariz-Calais prevozi v treh urah s povprečno hitrostjo 105 km na uro.

× *Zastrupljenje z gobami.* V otroškem zavetišču v Kaltenbergu se je z gobami zastrupilo več oseb. Strupene gobe so do sedaj že zahtevale osem človeških žrtev. Umrlo je sedem usmiljenk in vrtnar tamošnjega otroškega zavetišča.

× *Katastrofalna lavina v Švici.* V Plattenbergu v Švici se je pretekli petek zrušil del gore. Prebivalstvo ogrožene vasi Engi, ki je bilo že poprej opozorjeno na nevarnost, je moralo zapustiti svoje domove. V dolino se je zrušila ogromna masa skalovja in cele plasti zemlje, v celem okoli 60.000 kubičnih metrov.

Napisi na ploščah prevlečeni s radiotinkturo, morejo se čitati tudi ponoči. En primer:

Specijalna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih, kopirnih in razmnoževalnih strojev kakor tudi registrirnih blagajn. — Razne tipke in pisave za pisalne stroje vseh sistemov spremenim po naročilu in vzorcu. **Lud. Baraga** LJUBLJANA Telef. 980 **Selenburgova ulica 6** 20-T

Zahvala.

Tem potom izrekam vsem onim, ki so mi ob izgubi moje drage soproge, gospe

Mimi Mudrovčić roj. Strgulec

pomagali nositi težko bol in tugo, srčno zahvalo.

Posebna zahvala bodi izrečena čč. duhovščini, gg. pevcem in vsem darovalcem krasnega cvetja, katero je mila pokojnica tako zelo ljubila. Neizmerna moja hvala bodi izražena vsem sorodnikom in prijateljem, ki so moj ideal in drago ljubav spremili na zadnji poti do hladnega groba.

V LJUBLJANI, dne 15. septembra 1926.

2671 **Josip Mudrovčić,** stavbenik

Narodna tiskarna

izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela kakor račune, kuverte, cenike, uradne tiksovine, posmrtnice, hranilne- in zadruž. knjižice, poročna naznanila, etikete, zavitke, časopise in barvotiske od preproste do najfinejše izvršitve točno, okusno in ceno

Telefon štev. 304

Ljubljana, Knafljeva ul. 5

Gospodična
s trgovsko predizobrazbo, zmožna slovenskega in nemškega jezika — išče mesta v pisarni ali kot blagajničarka. Ponudbe pod Marljiva/2662 na upravo «Slov. Nar.».

Jedilnica
kompletna, naprodaj. — Istotam se odda po nizki ceni meblovana soba gospodični. — Naslov pove uprava «Sl. Nar.».

Razglas!
Vsled opustitve trgovine traja priložnost do cenenega nakupa le še do 15. novembra t. l. — 20 do 60 % popusta! — *Jos. Šelovin - Čuden*, trgovina zlatnine, srebnine in koles, Mestni trg 13. 2664

Parketov
(hrastovih) večjo množino ima vedno v zalogi ter jih oddaja po ugodni ceni tudi na manjše količine A. Kanc, lesna industrija, Mengeš. 2665

Pohištvo
kuhinjsko in spalna oprava, vse dobro ohranjeno — naprodaj posamezno ali skupno. — Ponudbe pod «Pohištvo 2669» na upravo «Slov. Naroda».

Kdo sprejme
revnega invalida (brez sorodnikov) v službo kot slugo ali nočnega čuvaja ali kaj sličnega. — Dopisi pod «Invalid 2668» na upravo «Slov. Naroda».

Dve dijakinji
sprejmem na hrano in stanovanje v bližini liceja. — Ponudbe pod «Takoj/2667» na upravo «Slov. Naroda».

Kuharica
skromna, varčna — išče službe pri samostojnem gospodu; opravlja vsa hišna dela. Gre tudi izven. — Ponudbe pod «Trajno 100/2641» na upravo «Slov. Naroda».

Stanovanje
dveh sob, kuhinje in pritiklin išče miren zakonski par brez otrok. — Ponudbe pod «Stanovanje/266» na upravo «Sl. Naroda».

Blagajničarka
zmožna slovenskega in nemškega jezika — išče službo v trgovini ali kavarni. — Ponudbe pod «Blagajničarka/2655» na upravo «Slov. Naroda».

STAMPILJE pečate graverstvo, etikete SITAR & SVETEK LJUBLJANA Sv. Petra cesta 13.

Knjigovodja-bilancist
ter kalkulant sedaj zaposlen v velikem industrijskem podjetju, zmožen samostonega pisarniškega vodstva, želi premeniti mesto. — Cenj. ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Zanesljiv 2658».

Foto-aparate,
risalna orodja strokovno popravlja mehanična delavnica Anton Kozina Ljubljana, Cegnarjeva ulica 12. 2538

Stare kovine
vseh vrst plača najbolje Strzalkovsky, Zagreb, Meduličeva ul. 20

RADIO
aparate in sestavne dele ima v zalogi
FRANC BAR, Ljubljana,
Cankarjevo nabrežje štev. 5

Priporočam se
cenj. damam za izdelovanje damskih oblek, kakor tudi za ročna dela. — Frank, Sp. Šiška, Jernejeva cesta 2/1 2212

Zastopniki 2604
se sprejemajo po vseh krajih za prodajanje dovoljenih srečk. — Merkur, Brno, Nová, ČSR.

Proda se
malo rabljena omara za akte in pisalna miza po ugodni ceni. Naslov pri upravi lista. 2645

NAJBOLJŠI BRNSKI BLAGOVI
Zajamčeno čistovolnene moške — — in damske blagove — — — — zadnjih novosti — —
za
- jesensko in zimsko sezijo -
razpošilja najbolj renomirana zaloga tvornice sukna 140-1
SIEGEL-IMHOF, Brno
Palackého tř. 12
Največja izbira. - Najnižje tvorniške cene. Najsolidnejša izvršitev vseh naročil. — **Na zahtevo vzorci zastonj in poštnine prosto. - Tudi privatnim.**

2670

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresljivo vest, da je naš nepozabni mož ozir. predobri, skrbni oče, dedek, brat, svak in stric, gospod

Fran Črnagoj

vrtnarski šolski nadzornik v pokoju itd.

danes, dne 15. septembra t. l. mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v petek 17. septembra ob polu štirih popoldne iz splošne državne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 15. septembra 1926.

Žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod. Brez posebnega obvestila

Urejuje: Josip Zupančič. — Za «Narodno tiskarno»: Fran Jezeršek. — Za inseratni del lista: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.